

Brzezińska, Jadwiga

XVII Sympozjum Historii Farmacji w Licheniu

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 54/1, 241-243

2009

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

łączono z próbą stworzenia pierwszej szkoły pielęgniarstwa w Królestwie Polskim (w Warszawie), ostatnią – z utworzeniem wyższego szkolnictwa pielęgniarstwa jako zasadniczej drogi dojścia do zawodu. W referatach wykorzystano cenne materiały źródłowe, zarówno dokumenty, publikacje naukowe, podręczniki, jak również pamiętniki i relacje świadków wydarzeń.

Wszystkie wystąpienia spotkały się z bardzo życzliwym przyjęciem słuchaczy. Interesująca była też dyskusja, uczestnicy konferencji wnieśli wiele cennych szczegółów do tematyki związanej z nauczaniem pielęgniarstwa w epoce PRL-owskiej. Warto podkreślić, że liczba uczestniczących w sesji wynosiła ok. 100 osób, i jak się okazało, trudno było pomieścić tak dużą grupę w salach konferencyjnych Senatu.

Dodatkową atrakcją konferencji była możliwość zwiedzenia gmachów Sejmu i Senatu RP oraz kularów i serwisu kawowo-obiadowego restauracji Domu Poselskiego, obok której mieścił się punkt sprzedaży Wydawnictwa Makmed konferencyjnej publikacji *Zawód pielęgniarki na ziemiach polskich w XIX i XX wieku*, pod red. Bożeny Urbanek. Uczestnicy mieli też możliwość nabycia publikacji książkowej obejmującej referaty przygotowane na bieżącą konferencję.

Zainteresowanie konferencją wykazały także redakcje czasopism „Pielęgniarki i Położnej” i „Magazynu Pielęgniarki i Położnej” oraz 2 redakcje radiowe. Stacje TV, mimo zaproszenia Biura Prasowego Kancelarii Senatu RP, nie przybyły na zapowiadaną konferencję prasową.

Janina Fetlińska
(Warszawa)

XVII SYMPOZJUM HISTORII FARMACJI W LICHENIU

W dn. 20–23 czerwca 2008 r. odbyło się w Licheniu XVII Sympozjum Historii Farmacji, którego motywem przewodnim było: „Farmacja a chrześcijaństwo”. Wzięło w nim udział ok. 50 osób z Polski oraz 7 z zagranicy, z Rumunii, Białorusi i Niemiec.

Uczestnicy Sympozjum zaczęli przybywać do Lichenia już w czwartek 19 czerwca 2008 r. i tego wieczoru odbyło się posiedzenie Zespołu Sekcji Historii Farmacji PTFarm. Podsumowano na nim działalność Zespołu za 2007 r. oraz wytyczono program na kolejny okres. Bardzo ważne były relacje z poszczególnych imprez, które odbyły się już w I półroczu 2008 r. oraz zamierzenia organizacyjne na drugą połowę roku oraz 2009 r.

Uroczystego otwarcia Sympozjum dokonał dr Jan Majewski, przewodniczący Zespołu Sekcji Historii Farmacji, a zarazem organizator imprezy. Po nim

zabierali głos goście: prof. dr hab. Michał Umbreit z Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, dr Gabriela Vlasceanu z Rumuńskiego Towarzystwa Historii Farmacji, mgr Marek Jędrzejczak wiceprezes NIA, ks. dr Wiktor Gumienny – kustosz Sanktuarium.

Tematyka „Symposium Chrześcijaństwo a farmacja” przybliżyła wpływ religii chrześcijańskiej na zawód farmaceuty, działalność charytatywną, sztukę i etykę farmaceutyczną. Przypominano wzorzec i patrona zawodu w osobie Chrystusa – Uzdrowiciela oraz świętych. Doniesienia omawiające te problemy wzbogaciły historiografię farmaceutyczną naszego kraju.

Na Symposium zgłoszono 40 referatów. Ze względu na ograniczenia czasowe tylko niektóre zostały zaprezentowane ustnie. Pozostałe znajdują się w *Pamiętniku Symposium*. Oto niektóre z nich: 1) Irena Kałtaur – *Kształtowanie się myśli chrześcijańskiej w sztuce związanej z farmacją*, 2) Katarzyna Hanisz – *Święci patroni farmacji i medycyny*, 3) Barbara Dreszczyk – *Bł. Maria Sagrario, farmaceutka, patronka Stowarzyszenia Farmaceutów Katolickich Polski*, 4) Konstancja Majewska – *Św. Hildegarda z Bingen i jej zalecenia lecznicze z XI w.*, 5) Irena Kałtaur – *Symbolika obrazu Chrystusa – Aptekarza, namalowanego przez B. Hedderich-Nagela w 1999 r.*, 6) Dionizy Moska – *Wybrane problemy z filozofii, etyki i deontologii w aspekcie teologicznym i historycznym*, 7) Gabriela Vlasceanu – *Działalność chrześcijańskich klasztorów w XII–XVII w. w Mołdawii i na Wołoszczyźnie z zakresu opieki zdrowotnej w „bolnicach” czy klasztornych szpitalach, które zapewniały opiekę zdrowotną nad ubogimi chorymi termalnie i trędowatymi*, 8) Agnieszka Rzepiela – *Inskrypcje łacińskie i motywy religijne na moździerzach aptecznych*, 9) Alicja Teresa Mielczarek – *Wartości chrześcijańskie w utworze muzyczno-sakralnym Requiem, kompozytora polskiego Romana Maciejewskiego*, 10) Eugeniusz Tiszczenko – *Kościół pw. św. Kosmy i Damiana w Ostrowcu*, 11) Claus Koch – *Szpital św. Ducha z 1286 r. w Lubece*, 12) Jan Majewski – *Obrazy śmierci i tańca śmierci w wybranych świątyniach*, 13) Jan Majewski – *Święci Kosma i Damian w świątyniach Moskwy*, 14) Jadwiga Brzezińska – *Szwedzki Uniwersytet w Dorpacie, jego znaczenie i Wydział Medyczny*, 15) Jerzy Waliszewski – *Z dziejów Apteki „Pod Żółtą Gwiazdą” w Stargardzie*, 16) Iwona Mielczarek-Jagodzińska – *Dawne dzieje aptek w Lesznie*, 17) Piotr Gorski – *Droga Szasterów do farmacji w XVII w. w okresie wojen religijnych*, 18) Stefan Rostafiński – *Prace nad ustawą o zawodzie farmaceutycznym w dr. poł XX w.*, 19) Krzysztof Kmiec – *Rośliny lecznicze w symbolice Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej*.

Miłym akcentem po obradach była relacja Jerzego Waliszewskiego z happeningu aptekarskiego podczas Dni Stargardu w dn. 7 czerwca br. Wykonał on tam wraz z żoną, farmaceutką, teriak z 25 składników. Wszyscy uczestnicy Symposium mogli skosztować tego teriaku i otrzymali pamiątkową pieczęć.

W przerwach między obradami uczestnicy Sympozjum zwiedzali Sanktuarium, odwiedzili budowniczego i wieloletniego kustosza Sanktuarium ks. E. Makulskiego. Odbyli także rejs statkiem po jeziorach licheńskich oraz zwiedzali autokarem okolice Lichenia.

Dużym wydarzeniem dla wszystkich uczestników oraz pielgrzymów była uroczysta msza św. w intencji farmaceutów, celebrowana przez biskupa poznańskiego prof. Marka Jędraszewskiego w niedzielę 23 czerwca 2008 r.

Atmosfera Sanktuarium, otoczonego pięknym parkiem i lasem, ciepła słoneczna pogoda – sprawiły, że pobyt w Licheniu odczuwany był jako głębokie, szczęśliwe przeżycie, które dało siły i energię do dalszej pracy nad dokumentacją dziejów zawodu farmaceutycznego.

Jadwiga Brzezińska
(Kołobrzeg)

PTAKI, MOTYLE, ANIOŁY

W Miejskiej Bibliotece Publicznej w Gliwicach została zorganizowana ostatnio wystawa ekslibrisów dr Krzysztofa Kmiecica pod nazwą: „Ptaki, Motyle – Anioły – królowie przestworzy”.

Krzysztof Kmieć, pracownik naukowy Katedry Farmakognozji Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, jest wybitnym twórcą ekslibrisów. Wykonał już ponad 2400 znaków książkowych za pomocą różnych technik i o różnej tematyce, a jego dzieła prezentowane były na licznych wystawach krajowych i zagranicznych.

Ekslibrisy, wykonane przez dr Krzysztofa Kmiecica, posiadają bogatą tematykę – przede wszystkim farmaceutyczną, medyczną, przyrodniczą, ale także religijną, orientalną, górską czy muzyczną.

Obecnie Krzysztof Kmieć skierował swe zainteresowania twórcze na tematykę istot latających czyli ptaków, motyli i aniołów. Pomysł, aby te trzy rodzaje latających stworzeń – objąć wspólną nazwą – „królów przestworzy” – jest bardzo sugestywny i romantyczny.

We wstępie do katalogu omawianej wystawy Krzysztof Kmieć przedstawił piękny opis istot latających, występujących w przyrodzie, sztuce czy literaturze. Zadziwił przy tym bogactwem wiedzy na ten temat oraz piękną narracją, w której zabłysnął literackim talentem.

Swobodne poruszanie się zawsze wzbudzało zazdrość ludzi. Jakże tęsknie patrzy na odlatujące bociany przypisany do ziemi chłop w obrazie Chełmońskiego. Ta prawdziwa swoboda wykreowała ptaki na symbol wolności. Stąd w tak wielu herbach i godłach państwowych znajduje się ich wizerunek. We wszystkich kulturach ptaki cieszą się sympatią i szacunkiem – pisze Krzysztof